

Forord

Den følgende analyse af historieproblemet hos Kierkegaard og den unge Marx er *ikke* skrevet med henblik på offentliggørelse, men som et speciale i faget Dansk ved Københavns Universitet.

Når jeg nu bagefter har besluttet mig for en udgivelse uden at have pålagt mig selv det ekstra arbejde at få rettet forhåbentlig iøjnefaldende svagheder op, skyldes det selvfølgelig, at jeg trods alt mener, at min analyse vil være i stand til at gøre en vis nytte her og der som ét blandt mange bidrag til kritikken af den borgerlige ideologi.

Det ændrer imidlertid ikke ved, at det i sig selv er problematisk at offentliggøre en analyse som er erklæret marxistisk i sit sigte, men som samtidig, hvad angår emnevalg, -afgrænsning og den tid der er brugt på den, til en vis grad er styret af ikke-politiske vurderinger, dvs. ting som eksamensbestemmelser, fagdefinition, den nytte jeg privat kunne have af at få et eksamenspapir etc. Jeg nævner det her, fordi jeg ikke ønsker at bidrage til det, der efter min opfattelse er en nærliggende og alt for almindelig misforståelse blandt marxistisk orienterede intellektuelle, nemlig at den politiske relevans udspringer af bestemte *emner* som *i sig selv* tilkendes politisk betydning (i dette tilfælde f.ex. beskæftigelsen med *Marx*) eller garanteres af den »marxistiske« tilgang til det emne, man nu engang har valgt at kaste sig over.

På den måde kan man få hvadsomhelst til at fremstå som vægtige bidrag til klassekampen og har bekvemt skaffet sig et politisk alibi for det arbejde man udfører som lærer eller student.

Jeg siger ikke, at der er noget ondt i at have et arbejde, hvor der må gås på akkord med den politiske overbevisning - hvad skal den socialistiske jord- og betonarbejder gøre? - men mener nok, at det er politisk vigtigt at holde hovedet klart og indrømme hvad der er hvad, - osse selv om grænsen i praksis kan være svær at trække. Forsøger man imidlertid ikke, bidrager man, så vidt jeg kan se, til en forplumring af marxismen, hvis politiske kraft reduceres til en abstrakt kritik af alt mellem himmel og jord. Dermed er tænderne trukket ud på den marxistiske teori, hvis særkende ikke blot er en almen kritisk - og mht. erkendelse mere givende - tilgang til alting, men dens anvendelighed som teoretisk vejleder for arbejderklassen i dens kamp mod det kapitalistiske system.

Dvs. at hvad der er relevant ud fra et marxistisk synspunkt *kun* kan afgøres ud fra *politisk* vurdering af den aktuelle klassekamp.

Ud fra en sådan vurdering er det *mitskøn*, at man som intellektuel socialist *for øjeblikket* kan bruge sin tid mere hensigtsmæssigt ved f.ex. at bidrage til analysen af arbejderklassens historiske erfaringer og af de betingelser den nuværende klassekamp finder sted under end ved at finpudse og udbygge analysen af Kierkegaard og den unge Marx.

Men når det er sagt vil jeg selvfølgelig samtidig insistere på, at denne analyse osse i den foreliggende form har en *vis* politisk relevans. For det første i påvisningen af at den kierkegaardske omsorg for »den enkelte« (som er Kierkegaard-epigonernes og mange andre borgerlige ideologers bestandige trumfkort over for socialismen), selv når den analyseres på dens egne præmisser, ender i en blindgyde, hvor dette enkelte individ i realiteten må ofres til uigennemskuelige samfundsmæssige kræfter. Og for det andet: i diskussionen af forholdet mellem den revolutionære *humanisme* og den politisk elitære holdning hos - bl.a. - den unge Marx.